

Julkaisuvapaa 11.4.2019 klo 12.00

Tiedotteen taustamateriaali

Itämeren laitton lohienkalastus ja Suomen toimenpiteet sen ehkäisemiseksi

Kahden viime vuoden aikana lohitutkijat ovat kiinnittäneet erityistä huomiota siihen, että eteläisellä Itämerellä pyydettyjen lohien ilmoittaminen meritaimeniksi on lisääntynyt viime vuosina huomattavasti. Tämä laitton väärinraportointi mahdollistaa kansallisen lohikiintiön ylittämisen, sillä meritaimenella ei ole saaliskiintiötä. Tutkijat arvioivat väärinraportoinnin lisääntyneen Puolan harjoittamassa lohienkalastuksessa.

Kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) tieteellisen neuvon mukaan vuonna 2017 tällaista laitonta väärinraportoitua lohisaalista arvioitiin kalastetun eteläisellä Itämerellä noin 30 500 lohta, kun edellisenä vuonna sen arvioitiin olleen noin 16 000 lohta ja sitä edeltävänä vuonna noin 6 000 lohta. Alustavien arvioiden mukaan väärinraportoidun lohien määrä nousi vuonna 2018 noin 40 000 loheen.

Suomi reagoi jo vuonna 2017 vahvasti tutkijoiden esittämiin arvioihin. Kaikki Itämeren jäsenmaat ja komissio antoivatkin Suomen vaatimuksesta vuonna 2017 lausuman, jossa ne sitoutuivat eliminoimaan laittoman lohienpyynnin ja väärinraportoinnin mahdollisimman pian.

Valitettavasti tiedämme valvontahavaintojen perusteella, että lohien väärinraportointi eteläisellä Itämerellä on jatkunut edelleen vuonna 2018. Kun vuonna 2018 myös tieteellinen neuvo osoitti, että väärinraportointiongelma oli pahentunut entisestään, Suomi ryhtyi kaikkiin mahdollisiin toimiin eteläisen Itämeren laittoman kalastuksen lopettamiseksi.

Linkki tieteelliseen neuvoon:

<http://ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2018/2018/sal.27.22-31.pdf>

Itämeren jäsenmaiden ja komission sitouttaminen ongelman ratkaisemiseksi

Suomi on kiinnittänyt viime kesästä lähtien Euroopan komission, Euroopan kalastusvalvontaviraston ja muiden EU-jäsenmaiden huomion lohien väärinraportointia koskevan ongelman laajuuteen ja vaatinut sen välitöntä ratkaisua. Vastauksena tähän komissio ja kalastusvalvontavirasto nostivat syyskuussa 2018 lohienkalastuksen valvonnan prioriteetikseen Itämerellä. Komissio on myös sitoutunut rankaisemaan sääntöjä rikkovia maita kalastuskiintiöiden leikkauksilla tai kalastuskielloilla, mikäli väärinkäytöksiä todennetaan.

Viime lokakuun maatalous- ja kalastusneuvostossa ja sitä edeltäneessä valmistelussa Suomi nosti asian jälleen keskusteluun. Lopputuloksena oli kaikkien Itämeren jäsenmaiden ja komission ehdoton sitoutuminen laittoman lohienkalastuksen ja väärinraportoinnin lopettamiseksi vuoden 2019 alusta alkaen.

Suomi sai lisättyä vuoden 2019 Itämeren kalastuskiintiöasetukseen myös tavoittelemamme artiklan taimenen kaupallisen avomerikalastuksen kieltämiseksi. Sen perusteella lohien väärinraportointi taimeneksi estyy ja valvonta kentällä yksinkertaistuu. Tämä osoittaa omalta osaltaan komission ja jäsenmaiden sitoutumisen ongelman ratkaisemiseksi. Myös lohien kalastuskiintiöt asetettiin komission ehdottamaa alemmalle tasolle Suomen aktiivisuuden ansiosta.

[Katso videolta, miten Suomi on toiminut estääkseen väärinraportointia.](#)

Suomen lisäpanostus lohenkalastuksen valvontaan eteläisellä Itämerellä

Edellä mainittujen uusien säädösten kannalta on erittäin tärkeää, että niiden noudattamista valvotaan kaikin keinoin. Lohenkalastusta tulee siis valvoa tehostetusti myös merellä käytännön valvontojen yhteydessä. Suomi onkin varautunut tehostettuun valvontaan varaamalla vuonna 2019 entistä suuremman osan kalastuksenvalvontaresursseistaan avomerellä tapahtuvaan lohenkalastuksen valvontaan.

Kaupallisen kalastuksen valvonnasta Suomen merialueilla vastaa maa- ja metsätalousministeriö ja varsinaisten merellä ja satamissa toteutuvien valvontatehtävien hoitaminen on Varsinais-Suomen ELY-keskuksen vastuulla. Käytännön valvontatehtävien tehokas toteuttaminen perustuu erityisesti avomeriolosuhteissa Rajavartiolaituksen vartioaluksiin ja näiden kolmen viranomaisen toimivaan yhteistyöhön.

Suomi on lisännyt vuoden 2019 lohenkalastuskaudella valvojiensa läsnäoloa Itämeren päältäalla yhdessä muiden jäsenvaltioiden sekä EU:n kalastuksenvalvontaviraston ja komission valvojien kanssa. Suomi on lisäksi rahoittanut kansallisin varoin 9.–20.3.2019 toteutetun Tursaksen kalastuksenvalvontaoperaation.

[Vartiolaiva Tursaksen kapteeni Jere Purhonen ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalastusmestari Paavo Suominen kertaavat kokemuksiään Tursaksen valvontaoperaatiosta.](#)

Tilannearvio toimien vaikuttavuudesta

Kalastuksenvalvonnan asiantuntijat MMM:ssä ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa ovat tänä vuonna seuranneet normaalia tarkemmin kalastusalusten aktiivisuutta ja saaliita eteläisellä Itämerellä. Erityisesti alukset, jotka ovat aiemmin oletettavasti väärinraportoineet lohta taimenena, ovat olleet tarkkailussa. Saatujen valvontatietojen perusteella näiden kalastusalusten aktiivisuus ja saaliit näyttäisivät vähentyneen tänä vuonna huomattavasti. Osittain aktiivisuuden laskuun ovat vaikuttaneet vaikeat sääolosuhteet, sillä alkuvuonna 2019 on ollut kovia tuulia. Valvontatietojen perusteella kohderyhmän aktiivisuus ja saaliit ovat kuitenkin kokonaisuutena vähentyneet niin huomattavasti, että sääolosuhteet selittävät sen vain osittain.

Myös merellä toteutetun valvonnan havainnot tältä vuodelta ovat samansuuntaisia. Viime vuoden valvonnoissa eteläisellä Itämerellä havaittiin vielä sääntöjenvastaista lohen väärinraportointia. Tursaksen valvontamatkan aikana ei kuitenkaan havaittu lainkaan tämän kohderyhmän alusten toimintaa. Myöskään aiemmin helmikuussa Euroopan kalastuksenvalvontaviraston johdolla toteutetun merivalvontaoperaation aikana ei havaittu kyseisten kalastusalusten toimintaa.

Vielä on ennen aikaista tehdä lopullisia johtopäätöksiä, sillä lohenkalastuskausi eteläisellä Itämerellä jatkuu edelleen toukokuulle asti. Selvää on, että lohenkalastuksen tulee säilyä valvonnan painopistealueena myös jatkossa. Tilanne vaikuttaa kuitenkin lupaavalta. Toistaiseksi kaikki saalis- ja aktiivisuustiedot sekä valvontahavainnot merellä viittaavat siihen, että aiemmin väärinraportointia harjoittaneiden alusten toiminta ja niiden saamat saaliit ovat vähentyneet huomattavasti. Näyttää siltä, että valvonnan tiukentaminen ja uusi taimenen avomerikalastuskielto todella vaikuttavat tavoitteiden mukaisesti. Tällä olisi merkittävä myönteinen vaikutus kaikkiin Itämeren lohikantoihin.

[Maa- ja metsätalousministeriön kalatalousneuvos Risto Lampinen kertoo videolla lohen kalastuksen tämänhetkisestä tilanteesta.](#)